

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se
kn.e.remissvar@regeringskansliet.se

Remissyttrande över Boverkets rapporter om genomförandet av direktivet om byggnaders energiprestanda (rapporterna 2025:3, 2025:6 och 2025:8)

Er beteckning: KN2025/00719

Länsstyrelsen i Jönköpings län yttrar sig över Boverkets rapporter om genomförandet av direktivet om byggnaders energiprestanda (rapporterna 2025:3, 2025:6 och 2025:8).

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Jönköpings län ser positivt på Boverkets analyser och förslag i delrapporterna. Länsstyrelsen lämnar synpunkter och förbättringsförslag på förtydliganden under respektive avsnitt utifrån delrapporterna.

Rapport 2025:3, Metoder, definitioner och krav inom solenergi i direktivet om byggnaders energiprestanda – Förslag på författningsändringar, delredovisning av regeringsuppdrag

I delrapporten analyserar och redovisar Boverket förslag på författningsändringar på lag och förordningsnivå för genomförande av olika delar i det omarbetade direktivet för byggnaders energiprestanda, EPBD.

Några exempel som finns med i rapporten:

- Införande av nya definitioner så som nollutsläppsbyggnad, offentliga organ, renoveringspass, användbar golvyta och cykelparkeringsplats.
- Införande av nya krav på minimistandarder på befintliga lokalbyggnader.

- Renoveringskrav på befintliga lokalbyggnader. Krav på individuella byggnader. Krav på förbättrad energiprestanda ställs utifrån olika tidsintervall. Undantagsmöjligheter finns gällande till exempel försvarsbyggnader och tillfälliga byggnader.
- Renoveringskrav för befintliga bostadsbyggnader. Kraven ställs utifrån hela bostadsbeståndet. Inga krav ställs på enskilda byggnader.
- Nya krav på energieffektivisering i offentliga byggnader och verksamheter.
- Nya krav på installationer av solenergi i byggnader med vissa undantag. Nya byggnader ska utformas för att ge optimal solenergipotential. Kraven på att installera lämpliga solenergianläggningar införs vid olika tidpunkter och gäller både nya och befintliga byggnader för olika byggnadstyper.
- Införande av begreppet "nollutsläppsbyggnader" (ZEB), med mycket god energiprestanda. Kravet på "nollutsläppsbyggnader" ställs från 2028 för offentliga byggnader och från 2030 för alla byggnader. År 2050 ska målet nås för hela byggnadsbeståndet.

Rapport 2025:6, Översyn av systemet med energideklarationer – Förslag på författningsändringar, delredovisning av regeringsuppdrag

Boverket lämnar i delrapporten förslag på författningsändringar för genomförande av olika delar i det omarbetade direktivet för byggnaders energiprestanda, EPBD. Rapporten omfattar den första delredovisningen i uppdraget från regeringen att genomföra en översyn av systemet med energideklarationer utifrån EPBD.

Några exempel som finns med i rapporten:

- Energideklarationerna ska innehålla ny och mer omfattande information enligt förslaget. Bland annat ska en byggnads växthusgasutsläpp under hela livscykeln framgå.
- Krav ställs på att byggnadsägare ska låta upprätta en energideklaration i samband med ombyggnad som omfattar en betydande del av klimatskärmen.

- Möjlighet till förenklad uppdatering av energideklARATIONER.
- Krav ställs på energideklARATION som ägs eller används av offentligt organ och ofta besöks av allmänheten.
- Ny indelning av energiklassning (A-G) som harmoniserar med resten av EU, vilket kan innebära omklassning för många byggnader.
- Ny möjlighet till förenklad uppdatering av energideklARATIONER, som inte har inverkan på giltighetstiden.

Rapport 2025:8, Hållbar mobilitet – Delrapport uppdrag inom EPBD

I delrapporten analyserar och redovisar Boverket förändringar och förslag på författningsändringar på lag- och förordningsnivå för införande i svensk lagstiftning utifrån det omarbetade direktivets krav på hållbar mobilitet.

Några exempel som finns med i rapporten.

- Krav om hållbar mobilitet införs som ett tekniskt egenskapskrav i plan- och bygglagen.
- Nya krav på cykelparkering i EPBD, med anpassning utifrån förutsättningar. Omfattar både bostadshus och lokalbyggnader.
- Nya krav på laddinfrastruktur och cykelparkeringar för ny- och ombyggnation av lokalbyggnader och bostäder samt retroaktiva krav för lokalbyggnader.
- Ökade krav ställs utifrån direktivet med fler laddningspunkter och ledningsinfrastruktur. Särskilda krav ställs på byggnader som nyttjas av offentliga organ.
- Tillkommande retroaktiva krav föreslås omfatta endast byggnader där det finns bilparkeringar i byggnaden.
- Byggnadsnämnden är tillsynsmyndighet även vid tillämpningen av de retroaktiva kraven.

Synpunkter

Boverkets rapport 2025:3, Metoder, definitioner och krav inom solenergi i direktivet om byggnaders energiprestanda – Förslag på författningsändringar, delredovisning av regeringsuppdrag

3 Ändringar i EPBD, aktuella artiklar

3.1 Artikel 2 Definitioner

Bilaga 1, Skillnader i definitioner mellan det tidigare och omarbetade EPBD.

Tabell 2. Definitioner som tillkommit i det omarbetade EPBD

51. Användbar golvyta

Länsstyrelsen anser att definitionen ”användbar golvyta” behöver förenklas och förtydligas då den är svårtolkad utifrån rapporten.

64. Cykelparkeringsplats

En cykelparkering kan se ut på många olika sätt utifrån efterfrågad funktion och placering. Länsstyrelsen anser att det är lämpligt med ett minsta rekommenderat mått som ett komplement till definitionen.

3.3 Artikel 5 Fastställande av minimikrav avseende energiprestanda

Länsstyrelsen noterar att en av de ändringar i det omarbetade direktivet är att byggnader som är officiellt skyddade för att bevara kulturvärden inte längre helt får undantas då minimikrav fastställs men att kraven i vissa fall får anpassas.

Länsstyrelsen tolkar förslaget som att EPBD därmed också kan inkludera en stor mängd byggnader och bebyggelseområden med särskilda arkitektoniska och kulturhistoriska värden. För att säkerställa dessa särskilda värden och hindra förvanskning, krävs tydlighet och att frågan hanteras varsamt i föreskrifterna. En nationell vägledning bör tas fram för att säkerställa varsamhet vid genomförandet och hindra förvanskning av byggnader och bebyggelseområden.

3.7 Artikel 9 Minimistandarder för energiprestanda för lokalbyggnader och utvecklingsbanor för progressiv renovering av bostadsbyggnadsbeståndet

Kravet på energieffektivisering ser olika ut för lokalbyggnader och för bostadsbyggnader. Det är av stor vikt att föreskrifterna med tillhörande vägledning och råd tas fram med hänsyn till byggnaders tidstypiska formspråk för att vårda byggnadsarvet.

I samband med genomförandet av energieffektiviseringsåtgärderna bör hänsyn tas utifrån byggnadernas tidstypiska detaljer, värden och formspråk. Det bör utredas om eventuella möjligheter till någon form av statligt bidrag till fastighetsägare, för ökade kostnader vid genomförandet, med hänsyn till krav på varsamhet och förvanskningförbud i PBL.

3.8 Artikel 10 Solenergi i byggnader

Enligt artikel 10 ställs nya krav på säkerställande av solenergi i byggnader, med olika krav beroende på byggnadstyp och storlek. Vid användande av benämningen "användbar golvyta" som riktlinje för kravställande, behöver det tydligt framgå vad som omfattas i definitionen.

I föreskrifterna med tillhörande vägledning behöver det tydligt framgå vilka byggnader som omfattas av kravet och vilka som kan undantas.

För alla nya byggnader gäller enligt artikel 10.1 att de ska konstrueras utifrån att deras solenergiproducerande potential optimeras så att en kostnadseffektiv installation är möjlig att genomföra i ett senare skede. Länsstyrelsen tillstyrker förslaget men vill poängtera vikten av att föreskrifterna är tydliga så att tillämpningen blir hanterbar i praktiken. Det är också viktigt att beakta andra områden som kan påverkas såsom takutformning och materialval som exempel samt vad det kan få för konsekvenser gällande omgivningspåverkan.

Det är av stor vikt att solcellsinstallationerna integreras väl i byggnaderna och anpassas utifrån byggnadsutformning, byggnadsteknik och brandskydd. Likaså med anpassning utifrån kulturvärden och kulturhistoriska värden när det gäller installationer i anslutning till befintliga byggnader och bebyggelsemiljöer.

Boverkets rapport 2025:6, Översyn av systemet med energideklarationer – Förslag på författningsändringar, delredovisning av regeringsuppdrag

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2006:985) om energideklaration för byggnader

4 a § Den som för egen räkning utför eller låter utföra en ombyggnad som innefattar en betydande del av byggnadens klimatskärm ska se till att en energideklaration upprättas för byggnaden.

Paragrafen är ny. Direktivet ställer krav på om en byggnad har genomgått en större renovering så ska en energideklaration upprättas. Länsstyrelsen anser att kravet nödvändigtvis inte behöver begränsas till ombyggnad av klimatskärmen utan även kan inkludera andra ombyggnationer som medför direkt påverkan på energianvändningen i byggnaden.

3 Energideklaration

3.1 Upprättande av energideklaration

3.1.2 Problembeskrivning

Krav på energideklaration vid större renovering

Boverket föreslår att definitionen ”ombyggnad” används i stället för direktivets definition ”större renovering”. Länsstyrelsen instämmer i Boverkets förslag då det är ett vedertaget begrepp i plan- och bygglagen (2010:900).

Värt att notera är att gränsdragningen mellan ”ombyggnad” och annan ”ändring av en byggnad”, enligt PBL (2010:900) 1 kap 4 §, ibland kan uppfattas svår att avgöra. Det är därför viktigt att det tydligt framgår vad som omfattas utifrån kravställning och tillämpning.

3.3 Utökat innehåll i energideklarationen

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om införande av krav på redovisning av livscykel-GWP, det vill säga växthusgasutsläpp under hela livscykeln, i energideklarationer för nya byggnader. För att förenkla genomförandet och säkerställa innehållet är det av stor vikt

att det tillhandahålls nationell information och vägledning om tillvägagångssättet för redovisning och beräkning.

3.4 Energiklassning

Länsstyrelsen ser positivt på om den nya skalan med energiklasser A till G kompletteras med ytterligare en eller flera klasser som är bättre än klass A i och med att A förväntas motsvara nuvarande klass C, som är kravet vid uppförande av nya byggnader idag.

Det omarbetade direktivet ställer krav på att alla nya byggnader ska vara nollutsläppsbyggnader från och med 2030 och att dessa ska ingå energiklass A. Följden blir att Sverige behöver ändra den nuvarande klassningen samt att vi kommer få fler byggnader med energiklass A. Det är då lämpligt att ha en eller flera klasser som är bättre än klass A för att ytterligare höja ambitionsnivån för energiprestanda i byggnader.

3.5 Förenklad uppdatering av energideklaration

Länsstyrelsen ser positivt på förslaget om möjligheterna till förenklad uppdatering av energideklarationer i samband med genomförande av enskilda åtgärder i byggnader. Det är dock viktigt att avgränsningen mellan uppdateringen och vad som gäller sedan tidigare tydligt framgår, att sakinnehållet blir säkerställt samt att processen blir enkel att hantera för att säkerställa genomförandet.

5 Energirenoeringsplan

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om införande av systemet med frivilliga energirenoeringsplaner och att de utfärdas av en oberoende certifierad energiexpert. En energirenoeringsplan kan vara ett effektivt och transparant styrmedel för en långsiktig planering av energieffektiviseringsåtgärder. Lämpligen kopplas energirenoeringsplanen samman som ett parallellt styrdokument till den generella underhållsplanen som upprättas för många byggnader.

För att en byggnads byggnadstekniska-, arkitektoniska- och byggnadshistoriska kvaliteter ska tillvaratas i planeringen är det av stor vikt att energiexperten som upprättar energirenoeringsplanen har god kännedom om genomförande av varsamma energiåtgärder i byggnader.

6 Datautbyte och databaser

Länsstyrelsen ser positivt på de nya kraven som leder till ökat datautbyte och åtkomst till data som samlas in. Innehållet blir då tillgängligt för fler aktörer, det bidrar till ökad transparens och enklare genomförande av kontroller och uppföljning från olika myndigheter som har intresse av att ta del av informationen.

8 Bedömning av konsekvenser av de föreslagna reglerna

8.4 Konsekvenser för den certifierade energiexperten

Åtgärder som fönsterbyten och tilläggsisolering av fasader i syfte att spara energi kan ha stor inverkan på kulturhistoriska värden i byggnader och bebyggelseområden.

När det gäller planering av energieffektiviseringsåtgärder och upprättande av energirenoveringsplaner är det av stor vikt att energiexperten, som utför uppdraget, har god kunskap om byggnaders kulturvärden och kan ge förslag på varsamma energieffektiviseringsåtgärder utifrån rådande förutsättningar. Energiexperten behöver också ha kännedom om var det går att hitta information om bebyggelseinventeringar för områden med särskilt bevarandevärde. Nationell vägledning behöver tillhandahållas så att energiexperterna själva kan utföra väl avvägda bedömningar av byggnaders kulturvärden.

Boverkets rapport 2025:8, Hållbar mobilitet – Delrapport uppdrag inom EPBD

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900)

Enligt riksdagens beslut föreskrivs i fråga om plan- och bygglagen (2010:900) att 8 kap. 4 § ska ha följande lydelse.

8 kap. 4 §

Ett byggnadsverk ska ha de tekniska egenskaper som är väsentliga i fråga om

11. Hållbar mobilitet

Länsstyrelsen vill upplysa om att då ”laddning av elfordon” ersätts med ett vidare begrepp i form av ”hållbar mobilitet” är det av stor vikt att det tydligt framgår i föreskrifterna vad som ingår i begreppet och vad som omfattas av kravet så att det blir tydligt vid tillämpningen.

1.2 Förslag till förordning om ändring i plan- och byggförordningen (2011:338)

3 kap.

Egenskapskrav avseende hållbar mobilitet

20 b §

1. Hur många bilparkeringsplatser byggnaden har,

I egenskapskravet anges att hänsyn bland annat ska tas till hur många bilparkeringsplatser byggnaden har. Avseende de retroaktiva kraven vill Länsstyrelsen uppmärksamma om att många centralt belägna äldre byggnader saknar egna bilparkeringsplatser och disponering i stället sker i allmänna parkeringshus och på allmän platsmark. Länsstyrelsen tolkar det som att det i sin tur kan leda till många undantag, även gällande anordnande av cykelparkering, där behovet av anordnade än dock kan vara stort utifrån förutsättningarna.

2.6 Begrepp och definitioner

Värt att notera är att begreppet ”cykelparkeringsplats” kan tolkas olika utifrån syfte och förutsättningar. Storleken på cyklar varierar kraftigt. Det blir till exempel allt vanligare med el-cyklar och lådcyklar och dessa cykelmodeller tar mer plats än en traditionell cykel. Vid beräkning av olika parkeringsnormer används vanligtvis ett minsta rekommenderat mått på storlek i tillämpningen.

3 Ändringar i omarbetade direktivet

3.1 Uppförande och ombyggnad av lokalbyggnader

3.1.1 Krav på laddningspunkter

3.1.1.1 Särskilda krav för kontor

Kravet på antalet laddningspunkter för kontor är högt ställt, vilket kan medföra överetablering i till exempel centralt belägna byggnader i större städer där många tar andra färdmedel till sina arbetsplatser.

3.1.1.3 Jämförelse med nuvarande krav

Länsstyrelsen tolkar förslaget som att kravet som ställs vid ombyggnad endast tillämpas i samband med ombyggnation av byggnaden samt att parkeringen eller parkeringens infrastruktur samtidigt ska beröras. Länsstyrelsen bedömer att sådana fall kan bli relativt ovanliga, särskilt i stadsmiljöer med större byggnader.

3.1.3 Krav på cykelparkeringsplatser

Vid införandet av kravet på cykelparkeringsplatser är det viktigt att beakta att det blir allt vanligare med cykelpendling under hela året. För att underlätta cykelpendling är det inte enbart tillgången till cykelparkeringsplatser som är viktig utan också faktorer som tillgänglighet och säkerhet.

Att kunna ställa krav på att en del av platserna placeras i markplan hade underlättat både för verksamhetsutövare och besökare. Likaså att en del av platserna placeras under tak.

För att främja cyklingen till arbetsplatser bör det kunna ställas krav på långtidsuppställningsplatser så att en del av platserna är inomhus. Cyklars livslängd ökar väsentligt om de inte behöver stå långvarigt utomhus. Det kan också upplevas som en säkerhetsrisk om cyklarna placeras utomhus.

Då det idag är vanligt med el-cyklar vill Länsstyrelsen uppmärksamma om att tillgången till säkra utrymmen för förvaring och laddning av batterier också är en viktig fråga att beakta, till exempel på arbetsplatser, med hänsyn till brandskydds- och försäkringsfrågor.

Länsstyrelsen tillstyrker införandet av kravet på nya cykelparkeringsplatser men för att det ska ge en önskad effekt av ökade möjligheter till cykelpendling och underlätta den dagliga användningen är det önskvärt med nationell vägledning och informationsinsatser om vad som är bra att tänka på vid genomförandet och planeringen av nya parkeringsplatser för cyklar.

3.3 Uppförande och ombyggnad av bostadsbyggnader

3.3.1 Krav på laddningspunkter

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget men anser att det behöver förtydligas om det även omfattar en- och tvåbostadshus eller enbart flerbostadshus, vilket har en stor inverkan i omfattningen. Likaså hade det varit relevant att tillämpa i samband med ändrad användning till nya bostäder i befintliga byggnader.

3.3.2 Krav på ledningsinfrastruktur

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget men anser att det behöver förtydligas med om det även omfattar en- och tvåbostadshus eller enbart flerbostadshus, vilket har stor inverkan i omfattningen. Likaså hade det varit relevant att tillämpa i samband med tillskapande av nya bostäder.

3.3.3 Krav på cykelparkeringsplatser

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget som utgångspunkt men anser att det behöver förtydligas om det även omfattar en- och tvåbostadshus eller enbart flerbostadshus. Likaså hade det varit relevant att tillämpa i samband med ändrad användning till nya bostäder.

För att underlätta tillämpningen och då variationen av cyklar är stor anser Länsstyrelsen att kravet behöver kompletteras med tillhörande vägledning och exemplifiering av rekommenderad minsta area. I planeringen av nya cykelparkeringsplatser är det viktigt att tänka på att behovet och förutsättningarna varierar. Cyklars brukstid förlängs avsevärt om de inte behöver stå långvarigt utomhus eller utan tak. Att endast anordna en yta utomhus utan väderskydd bedöms inte ge en märkbart ökad effekt av

cykelpendling. Det hade varit önskvärt om varje boende som äger en cykel hade haft tillgång till en plats för långtidsuppställning med möjlighet till en säker förvaring och vädskydd.

6 Förslag till ändrade regler på lag- och förordningsnivå

6.4 Tillsyn och kontroll

Gällande de retroaktiva kraven på laddinfrastruktur och cykelparkeringsplatser, som börjar att gälla 2027 och ska uppfyllas oberoende av om det sker några ändringar av byggnader eller inte, krävs omfattande informationsinsatser med informationskampanjer för att införandet ska bli hållbart och få effekt.

Byggnadsnämnden föreslås få ansvar för tillsynen, vilket kräver stora resurser av en myndighet som redan har många tillsynsuppdrag. För att underlätta uppdraget för byggnadsnämnden behöver Boverket, förslagsvis med hjälp av Länsstyrelserna, stötta kommunernas byggnadsnämnder med vägledning och genomförande av informationsinsatser på nationell och lokal nivå som förebyggande insatser.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Britt-Marie Benzler med handläggare Carl-Magnus Pehrsson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också avdelningschef Emma Willaredt och enhetschef Hanna Ekner medverkat.

Kontaktuppgifter till Länsstyrelsen

Kontakta oss via e-post jonkoping@lansstyrelsen.se, postadress Länsstyrelsen i Jönköpings län, 551 86 Jönköping, eller ring vår växel 010-223 60 00. Vår webbadress är lansstyrelsen.se/jonkoping.

Du kan läsa om hur Länsstyrelsen behandlar personuppgifter på Länsstyrelsens webbplats:

www.lansstyrelsen.se/jonkoping/personuppgifter